

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

De Centuplo in hac vita & in futura Pauperibus tribuendo. Cap. 13.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

Qui se humiliat exaltabitur. Hi vero sūt veri humiles, qui ex desipientia sua, rebus terrenis carere volunt, & indigentiam ac penuriā pro Christo sustinere magnum ducunt. Decet vt continentē tempore alia, & non diligentes munera, tāquam mente liberti & expediti ad iudicandum vocentur. Hi autē sunt perfecti viri paupertatē amantes, qui vtilitatibus huius seculi affectu non adhaerunt, sed mente ad res caelestes appetendas euolarunt. Decet vt sapientes examinent ignorātes, & perfecti imperfectos discant. Qui verō paupertatem, quam profitentur, seruant, & virtutibus magnis ornant, sapientes sunt, quibus caelestia sapiunt, & terrefra desipiunt. Equum est proinde, vt inter iudices sedes obtineant, & cum Christo ad iudicandum procedant. Hinc autē constat, iudices in extremo iudicio futuros esse pauciores, quā aliquis poterat cogitare. Si verō adhuc multi videntur, quia innumerabilis est multitudo religionum perfectorum (praesertim si alij sancti essent iudicaturi, quod aliqui existimant) qui ista secum cogitant, sciat ad tantam multitudinem iudicandum, iudices conuenienti numero esse admittendos. Sicut enim in curia regis Hispaniē sunt quinquaginta senatores plus minuit ad negotia regni tractanda: & hi per se sumpti multi videntur, at non multi sed sufficientes sunt, considerato numero, & grauitate negotiorum occurrentium, ac multitudine litigantium: Ita ad iudicium extremū regis caelestis omnes religiosi perfecti, & siqui sunt alij ex sanctis, assumēdi sunt iudices, qui licet sint quā plurimi, tamen ad innumerabilem multitudinem iudicandum, tum fidelium, tum infidelium, comparati, non tam multi apparent. Hoc ergo praemium Euangelicā paupertatē delatum est, quōd pauperes perfecti aliorum sint iudices. Certē praemium mirabile, atque magnificentissimū, vt vbi reges contremiscunt, vbi imperatores, & magnates huius saeculi erubescunt, vbi nobiles & diuites, & potētes nō sine metu stāt, expectātes sententiā absolutionis, aut dānationis suae, pauperes securi & alacres se deāt, & aduersus eos, qui se desupererūt, sententiā ferūt. Quis non stupet ad huius honoris cōsiderationē. Quis non admiratur diuinā in pauperes & humiles liberalitatē? Quis nō paupertatē arcē fidelitātisq; custodiat, vt, Deo donāte, ad tātam dignitatē ascendant?

De cōcepto in hac vita, & in futura pauperibus tribuēdo.
CAPVT XIII.

QUAM plena veritatis est illa Saluatoris sententiā. [Mensuram bonā, & confertā, & coagitatā, & supereffluentem dabunt, in sinu vestrū.] Dat ille pauperibus suis mensurā bonam quia nihil ab eis gestum, aut propter perfectionē dimissum, sine iusto praemio relinquet. Dat mensuram confertā, quia magnitudinē praemij sui, quasi premet, atq; cōstringet, vt illud capiat angustia cordis humani. Dat mensurā coagitatā, quia praemio praemium, & mercede mercedē adauget. Dat mensurā supereffluentem, quia multiplex praemium suum nō in anima se cōtinet, sed ad corpus quoq; descendit. Mensura bona pauperibus data & thesaurus illis paratus in caelo. Quid enim iustus quā quōd illi, qui propter Christi thesaurum in terra dimiserunt, thesaurum in caelo recipiant? Mensura cōferta, est iudiciaria potestas, qua gentes iudicabūt, quae profectō quasi coangustanda est, & premenda, vt pusilla mens hominis illam capiat. Mensura coagitata, & supereffluens, est multiplicatio quasi eorum bonorum, quae pauperes dimiserunt, in futura vita, & in hac vita reddenda. Nam haec bona coagitantur cum in immensum augetur, & supereffluunt cum ab alia vita in hanc de-

Aritantur, & ab anima ad corpus veniunt. Adduxit Dominus religiosos ad terram bonam, & fructum suum suorum feracem, in qua a se relicta, aucta, & centuplam multiplicata reperiunt. Haec est conuersatio religiosa, ad quam illud Davidis potest aptari: Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam: propter nomen tuum Domine viuificabis me in equitate tua. Verē, Domine, non deduxit me spiritus hominis in terram hanc, nam iste sibi relictus, potius solet a tuo obsequio diuellere, & ad secularia trahere. Non deduxit me spiritus angeli, qui potest quidē bonum suadere, non tamen persuadere, nec voluntatem sine gratia tua ad boni consensum inclinare. Sed deduxit me spiritus tuus, qui illaeso manente libero arbitrio meo, instinctibus & auxilijs suis potens est corda hominum conuētere quocumq; voluerit. Spiritus autem iste tuus, spiritus sanctus est: nam idē propheta ait: Spiritum sanctum tuum ne auferas a me. Spiritus vitæ est, cum scriptum sit: Spiritus vitæ erat in rotis. Spiritus Domini mei est, & [requiscit super eum spiritus Domini.] Spiritus veritatis est, sub quo nomine fuit antea promissus: [Cum autem venerit ille spiritus veritatis, docebit vos omnem veritatem.] Sed hic vocetur spiritus tuus bonus, quoniā haec vocatio, haec deductio mea opus est infinite bonitatis, omnia alia comprehendens. Spiritus bonus, & sanctus tuus vocauit me, quia ad sanctitatem vocauit. Spiritus bonus, & vitæ, excitauit me, quoniā ad peccati mortē ad gratiæ vitam excitauit me. Spiritus bonus Domini deduxit me, quoniā vt fidelis essem seruus, adduxit. Spiritus bonus & verus erudiuit me, quoniam ad falsitatem odio habendam, & veritatē diligendam erudiuit. Hic spiritus tuus bonus, sanctus, viuus, & verus, eduxit me à terra, in qua eram, ad terram, ad quam nondum perueneram.

Eram ego in hac lacrymarum valle, in terra, de qua scriptum est: Terra erat inanis, & vacua, vel, vt alius transtulit, inuisibilis, & incomposita. Non ne inanis, siquidem rebus suis numquam nos fatiat? Nō ne vacua, quandoquidem discessit ab ea bonitas, & veritas? Non ne inuisibilis, & obscura fallacis, dolis & tenebris? In qua diligimur, sed propter lucrū; honoramur exterius, sed in corde contemnimur; laudamur praesentes, & vituperijs absentes afficimur. Nonne incomposita, atq; deformis, peccatorum deformitate, & fuligine: quia [non est veritas, & non est misericordia, & non est scientia Dei in terra.] Nō ne bonorum vacua est illa terra, cuius memoriam faciens Ieremias, ait: Aspexi terram, & ecce vacua erat, & nihili: & caelos, & non erat lux in eis? Vidi montes, & ecce mouebantur, & omnes colles conturbati sunt. Intuitus sum, & non erat homo, & omne volatile caeli recessit. Virtutum vacua est, nihil in ea reperitur, quod animo satisfaciat: aliorū retores orbati luce, & sapientia ad regendum; & potentes, stabilitate & constantia priuati sunt. Inter multos homines vix vnum inuenimus hominem, qui scilicet ratione, & non passione se gubernat: Inter multos sapientes vix vnus sapiens, qui cogitatione ac desiderio ad caelestia se efferat. Ab hac misera terra euocasti me domine, & deduxisti me in terram rectam, in statum hunc rectitudinis, ad omnem virtutem exhortantem, omnem viam sanctitatis docentem. In terram rectam, quae recta, & sine vllis ambagibus, redit in caelum. In terram rectam, quae tota imitatio quaedam est iustitiæ tuæ, quam homo factus, verbo & exemplo monstrasti. In terram rectam, quae omnem obliquitatem vitiorum fugit, omnem curiuitatē peccatorū auersat, & eorum animorum, de quibus dictū est, [Recti diligunt te,] serax est. In hac autē terra

Psal. 161. 11.

Psal. 50. 13.
Ezech. 1. 20.
Ista 11. 2.
Ioan. 16. 13.

Osee 4. 1.

Ierem. 4. 23.

Can. 13.

suauitatis Dei, & magna verè multitudine dulcedinis eius, quam nec experis nec esse est dicere, nec in expertis vllis verbis exprimere quisquam potest. Quarto, centuplum est vita spiritualis perfectio, quae pauperibus Euangelicis datur. Nam qui sua ex delictio perfectionis relinquunt, à Deo mirabiliter iuantur, vt desideria sua impleant, & perfectione, quam optabant, obtineant. Merito autem perfectio centuplum appellatur, quoniam minimus perfectionis gradus non centies, sed quasi infinites omnes res temporales excedit. Et de hoc centuplo, inquit Gregorius, Denarius numerus per semetipsum multiplicatus in centenarium surgit. Vnde rectè per centenarium magna perfectio designatur, sicut de electis dicitur: Omnis, qui relinquit domum, vel fratres, aut sorores, aut patrem, aut matrem, aut uxorem, aut filios, aut agros propter nomen meum, centuplum accipiet, & vitam aeternam possidebit. Neque etenim sanctus quisque, ideo terrena deserit, vt hac possideat in hoc mundo multiplicius posse, quia quisquis terreno studio terram relinquit, non relinquit, sed appetit. Nec qui vnam uxorem deserit, centum recepturus est, sed per centenarium numerum perfectio designatur. Quia quisquis pro Dei nomine temporalia atque terrena contemnit, & hic perfectionem mentis recipit, vt iam ea non appetat, quae contemnit, & in sequenti saeculo ad aeternae vitae gloriam peruenit. Centies itaque recipit, quod dedit, qui perfectionis spiritum accipiens, terrenis non indiget, etiam si haec non habeat.

Quinto tandem centuplum rerum, quas dimissimus, sunt ipsa res plusquam centuplicatae, quae pauperibus tribuuntur. Quod quomodo fiat, pulcherrimè Cassianus & Euthymius exponunt. Cassianus sic ait: Centupla namque fratrum parentum recipit quantitate, quisquis patris vnius, vel matris, seu filij, pro Christi nomine, charitate contempta, omnium, quae Christo deserunt, delectationem sincerissimam tranfit, pro vno scilicet tot inueniens patres fratresque seruentiore ac praestantiore sibi affectione deuinctos. Multiplicata etiam domorum atque agrorum possessione ditabitur, quisquis vna domo pro Christi dilectione reiecta, innumera monasteriorum habitacula tamquam propria possidebit, in quacumque orbis parte velut in suae domus iure succedens. Quomodo enim non centuplum, & si Domini nostri sententiae superadiici aliquid fas est, plusquam centuplum recipit, qui decem vel viginti seruatorum ministeria infida & coacticia derelinquens, tot ingeniorum ac nobilium spontaneo fulcitur obsequio? Quod ita esse etiam vestris experimentis probare potuissis, qui singulis patribus, matribusque ac domibus derelictis, qualibet mundi partem fueritis ingressi, patres, matres fratresque, innumeros, domos quoque & agros seruosque fidelissimos, absque vlllo sollicitudinis labore conquiritis, qui vos vt proprios dominos summis suscipiunt, amplectuntur, fouent, venerantur officiis. Euthymius verò sic: Sed quomodo variè multiplicatam accipiet quis hanc retributionem in praesenti saeculo? Quomodo? sicut acceperunt Apostoli, & Martyres, caeterique omnes iusti. Vide enim quod omnium fidelium domus sibi habebant apertas: fratres etiam, & sorores parauerunt, omnes sanctos, & sanctas: patres verò omnes iustos colentes, ipsorumque cura habentes ac erga ipsos compassionis affectu tactos: nam haec sunt propria patris: matres quoque omnes pari modo se habentes: uxores verò omnes ministrantes, subservientes, ac curantes eos: haec siquidem vxoris sunt opera: filios prae tera omnes discipulos: Ad

A haec omnes fidelium agros in sua potestate habebant: quodque omnium est maxime admirabile, omnia haec habebant cum persecutionibus, prout addidit Marcus, hoc est, à fidei inimicis persecutionem sustinentes. Haec ille. Attidet autem maxime quod Marcus addidit. Nemo est, qui reliquerit domum, aut fratres, & caetera, qui non accipiat centies tantum in tempore hoc eam perfectionibus, quod sine prauidicio aliorum intellectum à patribus signatorum, sic ego intelligerem, vt etiam hoc additamento magnitudinem & veritatem haec centupli Dominus vellet ostendere. Et sit sententia: Persecutio, & afflictio, solet gaudium & notitiam boni possessi minuerè, & oculum considerationis humanam, ne sua aestimet bona, turbare. At hoc centuplum, quod ego daturus sum, bona propter me dimittentibus, tam verum & solidum, & magnum est, vt ipsi inter persecutiones positi, se centuplum eorum, quae dimiserunt, percepisse cognoscant.

B O igitur diues, & beata paupertas quae tantum & tam multiplex praemium expectas! Relinquit vilissimum obolum in terra (nihil enim habet amplius ad caelestia collata omnis terrena substantia) & recipis thesaurum in caelo. Das vnum, quod si non dedisses, post paululum amisisses, & restituerunt tibi centies tantum quae numquam amittes. Modico pretio caelestia emis, & breui labore aeterna lucraris. Euaucaliticor vt Christus ipse illud occuparet, & velut rex magnus, & profusus in dādo illud suis donis implet. Abiecit illa creatura, non ita vt ipsis careres, sed ne vt heri tibi dominarentur, sed magis vt aeternae ferrent. Abiecit non vt de eorum absentia tristareris, sed vt curis & solitudinibus exonerata gauderes. Libellum repudij desiderio ditescendi obtulisti, vt animum perfectum sponsum duceres, & sanctitate fruereis. Nuntium remisisti vni patri, & innumeri insurrexerunt affectu paterno tua curantes: vni aut duobus fratribus, & innumerabiles affiterunt, qui te fidelissimorum fratrum affectu diligenter, vni domo, aut agro, & omnia bona temporalia hoc omnis subierunt, vt tibi in necessitatibus prouideret.

C Verissimè enim scripsit Bernardus: Non astant pauperes, quoniam audiunt, vestri est regnum caelorum, se sola possidere caelestia, quia ea sola audiunt in promissione, possident & terrena, & quidem tantum nihil habentes, sed omnia possidentes. Non mendicantes vt miseri, sed vt domini possidentes, eo pro certo magis domini, quo minus cupidi. Denique, fidei homini totus mundus diuitiarum est. Totus planè, quia tā aduersa quam prospera ipsius, aequè seruiunt ei, & cooperantur in bonum. Quod si o paupertas felix, tibi è latere non nihil abiectionis, in hac vita adiungitur, non te pudeat, quia in futuro saeculo honor vniuersum adestabitur. Ibi potentes huius saeculi, stabunt, tu sedebis; illi pauebunt, tu lataberis; illi absolutionis, aut damnationis sententia expectabunt, tu eam; quasi assistrix Domini pronuntiabis. Iudicent illi in hoc mundo, pro suo arbitratu omnia disponant, te tuosque cultores irrideant, atque contemnant, quia post modicum è manibus eorum flagello potestatis erepto, coram te tamquam rei constituentur, & non suam voluntatem, sed Domini expletam videbunt, & irrisores sancto sum ridebuntur. Sat scio haec tibi sufficiunt, quae sapiens es, & oculos splendidos habes, quibus futura consideres, sed tota dignitas tua nequaquam in futuro seruetur, immo & non contentendus honor in hoc saeculo tibi coferretur. Illi enim ipsi, qui se de diuitiis tactant, te feliciorem existimant, tuam sortem & feliciorem tranquillitatem cogitant, & tuis precibus se suaque coram

Bern.
serm. 21.
Cant.

Gregor.
hom. 18.
in Ezechiel.

Mat. 19.
29.

Cassian.
col. 24. c.
26.

Euthym.
Mat. 19.

mendant. Tu ab illis in temporalibus subleuaris, illi à te in spiritualibus pendent, tibi famulantur, tibi amore Dei suas administrant facultates, & si sapiunt ex eo quòd gratis sua recipias, sibi à te præstitum magnum beneficium putant. Non ergo solum in vita futura sed & in præsentis præmii honoris habes, quod omnes diuites huius sæculi suis laboribus mercari non possunt.

Et quidem mense Julio primo proximo huius anni millesimi sexcentissimi decimi, in quo ista scribimus, facta est à Domino in hac vrbe Limensi mirabilis quædam præmij paupertatis ostensio. Tertio enim iduum eiusdem mensis defunctus est in conuentu minorum Frater Franciscus Solanus sexagenarius, sacerdos & concionator in australi Hispaniæ parte, quæ Batica dicitur, in Castro Montella natus, vir sanctitate conspicuus, & dignus Seraphici Francisci filius. Is quadraginta annis, & eo amplius vitam religiosam professus est, in qua non segniter se gessit, sed viam spiritus mira velocitate cucurrit. Erat humillimus, magnus contemptor sui, honorum & dignitatum irritor, supra modum patients, mansuetus, obediens, & ultra quàm dici potest, castus & purus. Igne fraternæ charitatis ardebat, ægrotòlque frequenter visitabat, & suavissimis verbis consolabatur: Zelo domus Domini & desiderio salutis animarum vrebatur, cuius conciones secundùm sapientiam huius sæculi parum compositæ & minus eloquentes, auditores vehementer à vitis retrahabant, & ad bonam frugem inuitabant. Diligebat secretum, ac secum commorari, nisi gloria Dei aliud deposceret, rebus omnibus præponebat, ibique assiduis precibus & diuinorù contemplationi vacans, non raro extases & raptus patiebatur. Hisque epulis assuetus sæpe noctes in somnes in suppedaneo summi altaris apud Dominum in eucharistia delitescentem traducebat, & manu lyræ paruulam pulsans, & ore psalmos canens, & corde cælestia delibans pernoctabat. Cùm autem has diuitias verissimas possideret, non multum si paupertatis amator esset, & omnem penuriam, propter Christum, ac indigentiam diligeret, cui adeo fuit addictus vt pauperimo habitu, & tunica contentus, vix necessaria imbecillitati & infirmo corpulculo sustineret accipere, cui etiam hostis factus, seu (vt melius dicam) fidelissimus amicus effectus, maluit ipsum affligendo, & vigiliis, ieiuniis, & omni genere asperitatum affligendo diligere, quàm pusillanimitè fouendo, & molli-ter tractando, perdere. Et vt finiam (quia eius gesta, & miracula nonnulla quæ narrantur, mihique comperta non sunt, minimè narrare constitui) vita ipsius non aliud extitit, quàm sanctissima quædam & utilissima actio, aut feruentissima, & cælestibus consolationibus & illustrationibus refertissima oratio.

Die igitur proximè sequenti dormitionis eius, in quo corpus terræ mandatum fuit, talis occurfus, & concursus vitorum, ac faminarum, ad eius exequias celebrandas confuit, qualem in hoc regno (si bene memini) ego numquam videram. Omnes tum maiores, tum minores non inuitati, non vocati, venerunt (quis enim ad funus pauperuli cuiusdam omnem ciuitatè vocaret?) nisi quòd iam fama defunctionis eius percrebnerat, & multi ad eum, vt sanctum visitandum, & pedes eius osculandos, properauerant. Accurrerunt quoque cunctæ religiose familiae, & ex qualibet eorù non sex, aut octo (vt moris est) sed quæ plurimi religiosi, credo nutu Dei, non solum vt funebria pro dignitate fierent, sed vt tali spectaculo corda multorum (quod factum est) ad desiderium vitæ perfectioris accenderentur. Accurri &

ego cùm ià corpus huius viri venerabilis ad Ecclesiam efferebatur, & dum vix præ multitudine, & quodam fratre minore præeunte, eoq; commoditatem ingrediendi procurante ad funus intrarem, factor, spectaculi nouitate motus obstupui. Nā Dominus Ioannes Mendozius Luna, princeps clarissimus, Marchio de Motes claros, huiusq; amplissimi regni prorex, & Dominus Doctor Bartholomæus Lupus à Guerezo Archiepiscopus Limensis, & totius huius regni Peruenis Metropolitæ, primi feretrum pauperuli deferebant, deinde post illos religionis prælati, & alij viri litteris & autoritate celebres, quibus melicet indignum adiunxi. Statimq; mihî interius se obtulit illud Davidis: Nimis honorati sunt amici tui Deus: Et item illud: Sic honorabitur, quemcumq; voluerit rex honorare. Tandem non sine magna hominum vtriusq; sexus pressura ad Ecclesiam peruenimus, feretrum depositimus, & potuimus animæ pure habitaculum sacco coopertum aspicerè. Manus, & pedes venerabilis illius corporis deuotè osculatus sū, quæq; partes non inueni rigidas, sed molles atque tractabiles, non frigidæ, sed moderatè calidæ, vt non tã cadauer, quod pridie animæ deseruerat, quàm hominem quiescentem, & tranquillè dormientem videret attingere. Multi corpus circundabamus, non tristes sed læti, non animam eius Domino commendantes, de qua spiritus in vnoquoq; dicebat, quia requieuerat in sinu Domini à laboribus suis, sed Deum ipsum in sanctis suis mirabilem laudibus efferentes. Nullus ibi tener odor, nullus cadaueris horror, nullum corruptionis signum sentiebatur, sed mentis ferentitas, cordis suauitas & quasi ex societate eius mira tranquillitas. Clarissimus Prorex dum officia diuina celebrari cœperunt, puluinum solij sui ex serico auròq; contextu defuncti capiti supponi iussit, & puluinari saccum cui caput incumberebat, loco aurei, & sericei in solio præcepit apponi, & sic toto tẽpore diuinorum officiorum manuit. Iudicauit ille (vt credo, & vt verum est) se sacco illo multo magis, quàm auro & serico regiam potestatem ostentasse, qui dũ serico incubuit, Prorex mortalis principis; dũ verò saccum honorauit, princeps piissimus, & Christianissimus, & Christi seruus ac seruorũ eius venerorũ apparuit. Tandem officio funebri concione ex tẽpore habita, & missarum solemnibus peractis ad sepeliendum corpus conuenimus; & vix illud ad locum sepulturæ destinatum (quod tamen prope erat subtus gradus summi altaris) deferre valuimus, turbis nos impediens, & cõprimens, & huc illucque iactantibus, vt pedes defuncti oscularentur, vt rosariis & linteis tangerent, & vt particulam aliquam sacci eius quo humabatur, abscederent. At Proregis satellicio adiuri vicimus, & paulo post meridiem illius diei Beato Bonauenturæ sacro venerabile corpus ferri Dei, arca lignea inclusum terræ mādātum est. Eadem autem nocte iussu Proregis effusum fuit, vt pictor quidam diligens ad eius similitudinem effigiem exprimeret, ex cuius ore accepi, defunctum dormienti similem, & quasi suauis odore perfusum fuisse reperit. Anima eius (vt piè credimus) apud Dominum magna gloria perfruitur, corpus apud suos eum honorè seruatur, & bonam ac laudabilem memoriã eius (vt speramus) numquam vorax tempus exedet.

Quis in hac historia tam recentis, & ante oculos nostros gesta cumulatam paupertatis mercedem non videat? Quis ineffabilia præmia contemptus sæculi, & vitæ perfectæ non animaduertat? Nām si ex his quæ Deo inspirante & hanc nobilissimam ciuitatem mouente, facta sunt, præmiũ huius pauperuli licet

licet colligere, possidet ille thesaurum in caelo, quem proceres huius saeculi magnos terra thesauros possidentes ita suspiciunt. Iudex est ipse ex his qui cum Christo iudicaturi sunt mundum, quem in extremo die iudices, & potentes mundi, gratum habere procurant. Centuplum datum est illi in patria caelesti, cuius sacum despicabilem tam frequens populus non ab alio (vt creditur) quam à Deo motus ita veneratur, & colit. Centuplum quoque nobis videntibus in hoc mundo recepit, qui quod reges & imperatores vix obtinent, vt principum, & episcoporum humeris ad sepulchrum deferantur, solo Deo corda praedicatorum & clarissimorum virorum tangente; & nulla humana persuasione interueniente consecutus est. Sed iam in fine huius historiae tum saeculares, tum religiosos alloquamur, vt ex ea aliquid fructum decerpant. Illi Hieronymum audiant, vitam cuiusdam pauperis euangelici, nempe Pauli eremite, ita laudantem: Libet in fine opusculi eos interrogare qui sua patrimonia ignorant, qui domos marmoribus vestiunt, qui vno filo villarum insunt praedia, huic seni nudo quid vniquam defuit? Vos gemma bibitis, ille naturae concauis manibus fatiscit. Vos in tunicis aurum textis, ille ne vilissimum quidem indumentum habuit mancipij vestri. Sed è contrario illi quidem pauperculo paradus patet, vos auratus gehenna sulphuris, ille vestem Christi, nudus licet, tamen seruuat, vos vestiti sericis, indumentum Christi perdidistis. Franciscus hic vilissimo puluere cooperatus iacet resurecturus in gloriam: vos operosa saxi sepulcra premunt, cū vestris opibus arsumus. Parcite, quæso, vobis parcite: saltem diuitiis quas amatis. Cur & mortuos vestros auratis obuoluitis vestibus? Cur ambitio inter luctus lacrymarumq; nõ cessat? An cadauera diuiti, nisi in serico putrescere nesciunt? Religioui vero, qui vt spirituales viri ab alio moneri non indigent, se ipsos moneant, & praemia sibi parata animaduertant. Haec merces tam ampla, tamque magnifica, quæ ex sancta morte huius fratris elucet, non statui nudo, sed statui religioso operibus sanctis commendato, promissa est. Si eam appetunt, si ad eā peruenire gestiunt, contemptū saeculi, humilitatē, spiritū orationis, obedientiā, animarum zelū, paupertatē, & erga Deum charitatem imitentur. Statum perfectionis habere, & ad perfectionem non propeate, non praemium, sed penam mereatur. Humilitatem, & paupertatem, & elongationem à saeculo profiteri, & ex alia parte primas sedes ac dignitates ambire, indigentiam & penuriam, vt pestem auerfari, & in res saeculares incumbere, non laudem sed vituperationem, & infamiam expectat. Merces vitam mercede dignam exigit, praemium, conuersationem sanctam quæ mercedi sit apta, requirit. Relinquamus ergo corde iam saeculum, quod statu reliquimus; paupertatis experimenta, scilicet nuditatem & penuriam rerum, amemus; Obedientiam & humilitatem, & reliquas virtutes quæramus, vt quod cupimus obtineamus, & triplici praemio pauperum coronemur.

Hieron. in vita Pauli eremita

A posito votum à se emissum grauius obseruare. Cooperemur ergo desideriis eius, & aliqua media illi proponamus, quibus ipse cooperabitur gratiae Dei, & ad paupertatem habendam iuuabitur.

B Si ergo vis ô religiose vir in te spiritum paupertatis promouere, rebus tibi ad vsum concessis nequaquam vt propriis vtaris. Ille vtitur rebus ac si essent propriae, ac si dominium earum haberet, qui nimio affectu illas cupit, & possidet, qui eas à prelato non vt per modum elemosynae datas, sed vt debitas accipit; qui ipsas sine obtenta facultate dat alteri, aut commodat licet sint exiguae: qui tandem sine vlla cura conuersationis & diuturnitatis vestium, & librorum, & similium, in vsum assumit. Hunc itaque vsum hominis proprietarij cauebis, si res tibi ad vsum administratas, affectu gratitudinis & humilitatis, vt pauperem decet, de manu prelato & ministrorum acceperis, si absque facultate superioris, nemini dederis, nec commodaueris; si curiosè & diligenter eas ne insulantur, quantum fieri possit, aut deterantur, seruuaueris. Sed illud praecipuum est, ne huiusmodi res nimio erga eas affectu possideantur, sed cum quadam sancta libertate, & quasi cum contemptu ipsarum nostris vsum applicentur. Idque monuit Paulus dicens: Fratres, tempus breuè est, reliquum est vt qui habent uxores, tamquam non habentes sint, & qui flent, tamquam non flentes, & qui gaudent, tamquam non gaudentes, & qui emunt, tamquam non possidentes, & qui vtuntur hoc mundo, tamquam non vtantur. Nihil enim est vt hoc mundo, ac si eo non vteremur, nisi res ipsius sine immoderato amore, & sine affectu minis ordinato praesumere. Quem sensum indicauit Augustinus ad Bonifacium scribens: Ipse, inquit, Dominus te exaudiet, vt interiores & inuisibiles hostes, id est, ipsas cupiditates inuisibiliber, & spiritualiter, vincas, & sic vtaris hoc mundo tamquam non vtens, vt ex bonis eius bona facias, non malus fias. Profecto in rebus paupertatis (vt iam monuimus) non tam rerum vus, quam affectus erga res consideratus est; illeque est paupertate perfectior, qui quamuis pluribus vtatur, ad illas tamen minus afficitur.

1. Cor. 7. 29. 30. 31

Aug. epist. ad Bonif.

C Quod ex gestis magni doctoris Ecclesiae Gregorij potest agnoscí, cuius liberalitatem quidam monachus, elemosynaque cognoscens, & suam paupertatem sancti Pontificis misericordiae praefrens, seque ad eundem cum illo gradum gloriae peruenturū, ingenitense, voce diuina est vehementer increpitus, dicente sibi: Quando diuitem non possessio facit diuitiarum, sed cupido, cur audes paupertatem tuam Gregorij diuitiis comparare? qui magis illam cartam, quam habes, quotidie palpando, nullique conferendo, diligere comprobatis, quam ille, qui tantas diuitias non amando, sed contemnendo, cunctisque liberaliter largiendo, dispergit? Simile exemplum de sancto Basilio narratur, & in vtroque perspicitur, Euangelicam paupertatem non tam in opere quam in affectu, & rerum temporalium contemptu, consistere. Ita ergo res huius saeculi habere nitaris, sicut statua quaedam, quæ si ab aliquo vestibus operiatur, vestes non amat; nec etiam sensum tristitiae concepit, si vestibus spoliatur. Sic perfecti pauperes res accipiunt ad vsum, quia aliter fieri non potest, tam sine affectu, & adhaesione ad illas, ac si non acciperent, & rebus carent, & indigentiam sustinent, ac si rebus non indigerent.

Ioan. diacon. lib. 2. vita Gregor. c. 60.

D Si ad aliquam rem immoderate te affici senseris, vt ad cellam, ad mensam, ad librum, aut aliquid huiusmodi, cura te ipsum vincere, & illud (si fieri possit) omnino relinquere, aut si non possit, quia pe-

E

De Medijs ad assequendam Paupertatem.

CAPVT XIV.

VIR religiosus, & suae salutis auidus, qui hac, quæ diximus, secum meditatus est, desiderium ingens (vt opinor) paupertatis seruandae concepit, & si in ea habitus minus circumspectè se gessit, sanctum pudorem suae negligentiae & tepiditatis acquisiuit. Optat iam ipse ad mentem redire, & pro amore Dei, ac pro tam ineffabili praemio sibi pro-

